

Ministrstvo za kulturo
Minister Anton Peršak
in
Državna sekretarka Damjana Pečnik
Maistrova 10
1000 Ljubljana

Datum: 18.9. 2017

**Zadeva: Financiranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah s strani
Ministrstva za kulturo**

Spoštovani

Glede na vedno večje težave, ki jih imajo splošne knjižnice pri nakupu knjižničnega gradiva zaradi vedno nižjega financiranja s strani občin in s strani Ministrstva za kulturo, vas prosimo za sestanek, na katerem bi predstavniki knjižnic, ki se povezujejo v okviru Združenja splošnih knjižnic, predstavili stanje na tem področju in predloge rešitev. Pričakujemo sestanek, na katerem bi bil prisoten minister Anton Peršak in državna sekretarka, Damjana Pečnik.

Ministrstvo za kulturo v skladu s 55. členom Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01 in 92/15) prispeva proračunska sredstva za letni nakup knjižničnega gradiva in računalniške opreme splošnih knjižnic z namenom podpore usklajenemu razvoju knjižnične dejavnosti. Ta prispevek Ministrstva za kulturo v Zknj-1 ni definiran na podlagi meril, ki jih knjižnice pri načrtovanju nakupa uporabljajo (Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in Standardi za splošne knjižnice), ampak je višina prispevka določena z besedico »delno«, ki lahko predstavlja kakršenkoli znesek po presoji financerja.

Kakšen je bil prispevek Ministrstva za kulturo za nakup gradiva za splošne knjižnice, kažejo podatki za zadnjih deset let:

Sredstva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v obdobju 2007 – 2016 (v EUR)

Leto	EUR	indeks
2007	3.292.265,00	1,00
2008	3.195.320,00	0,97
2009	3.062.040,00	0,93
2010	3.012.219,00	0,91
2011	3.006.417,00	0,91
2012	2.291.416,00	0,69
2013	2.303.299,00	0,70

2014	1.550.000,00	0,47
2015	1.670.000,00 ¹	0,51
2016	1.741.620,00	0,53

Kot je razvidno iz tabele, so se sredstva leta 2014 glede na leto 2007 več kot prepolovila in čeprav so se v zadnjih dveh letih nekoliko zvišala, še zdaleč niso dosegla ravni iz leta 2007.

Pridobivanje in posredovanje knjižničnega gradiva je osnovno poslanstvo knjižnic, ki so obvezna javna služba. Zakon o knjižničarstvu v 2. členu določa knjižnično javno službo in v 16. členu še posebej dejavnosti splošnih knjižnic. Vse, kar določa zakon, je povezano s knjižničnim gradivom in kljub širokemu spektru dejavnosti splošnih knjižnic se vse začne in konča pri knjigi. Knjižnic brez knjig ni.

Država sicer knjižnično dejavnost kot obvezno javno službo nalaga občinam, vendar pa jim daje s svojim »poljubnostnim« odnosom na področju financiranja nakupa knjižničnega gradiva zelo slab zgled.

Ker s strani Ministrstva za kulturo tudi v letošnjem letu ni bilo bistvenih sprememb v zvezi z višino financiranja knjižničnega gradiva, pričakujemo spremembe v naslednjem letu. V odnosu do knjižnic in njihovih uporabnikov in ne nazadnje tudi v odnosu do občin bi bilo s strani MzK prav, da bi bili za višino financiranja knjižničnega gradiva merodajni Standardi za splošne knjižnice, ki določajo prirast knjižničnega gradiva na 1000 prebivalcev (250 enot knjižnega gradiva/1000 prebivalcev in 25 enot neknjižnega gradiva/1000 prebivalcev). Prav bi bilo, da bi delež financiranja tega standarda s strani MzK znašal vsaj 50% potrebnih sredstev, ostalih 50% pa bi financirala lokalna skupnost. S tem bi država pokazala svoj odnos ne samo do knjižnic in njihovih uporabnikov, ampak tudi do celotne knjižne verige, ki že leta opozarja na slabo stanje vseh svojih deležnikov. Zato bi bil v bodoče na mestu tudi razmislek o financiranju knjižničnega gradiva s strani Ministrstva za kulturo v celoti, kar bi pomenilo razbremenitev občin, ki za splošne knjižnice prispevajo 95% vseh potrebnih sredstev.

Tabela zelo nazorno prikazuje podatke o financiranju gradiva s strani MzK tako, da jim ni kaj dodati. Morda zgolj to, da predstavlja slab zgled občinam, ki mu nekatere žal zelo sledijo. Za polovico zmanjšana sredstva, ki so se knjižnicam zgodila v zadnjih letih, so sprejemljiva samo v obdobju, ko gre vsem skupaj zelo slabo in morajo vsi potrpeti. Takšno obdobje ima rok trajanja, potrpljenje pa tudi.

Glede na podatke o izboljšanju stanja v državi, ki nam jih predstavlja politika in mediji, v splošnih knjižnicah pričakujemo, da se bo v naslednjem letu višina sredstev za nakup gradiva vrnila na raven iz leta 2007.

Lepo vas pozdravljamo.

V imenu Združenja splošnih knjižnic
Vesna Horžen, predsednica

¹ V letih 2015 in 2016 so vključena tudi sredstev za nakup elektronskih knjig namenjenih v višini 70.000 EUR na letni ravni s PP Digitalizacija.

V vednost:

- Mag. Tatjana Likar, svetovalka za knjižnice
- Marjan Gujtman, svetovalec za knjižnice